

PASAULES VĒSTURE

Pamatizglītības mācību priekšmeta programmas paraugs

Izstrādes darba grupa: Dina Lazdovska, Dace Saleniece, Nora Šņepste
Eksperti: Aija Kļaviņa, Ārija Kolosova

Atbildīgā par izdevumu Vita Jaunuzola

VISC redakcija

© Valsts izglītības satura centrs, 2011

Satura rādītājs

Ievads	3
Mācību priekšmeta mērķis un uzdevumi	4
Mācību saturs	5
Mācību satura apguves secība un apguvei paredzētais laiks	9
6. klase	9
7. klase	17
8. klase	24
9. klase	31
Mācību sasniegumu vērtēšanas formas un metodiskie paņēmieni	39
Mācību satura apguvei izmantojamo mācību līdzekļu un metožu uzskaitījums.....	41
Mācību līdzekļi	41
Mācību metodes	42

Ievads

Valsts izglītības satura centra izstrādātais pamatizglītības mācību priekšmeta "Pasaules vēsture" programmas paraugs (turpmāk – programma) veidots atbilstoši Vispārējās izglītības likumam un Ministru kabineta 2006. gada 19. decembra noteikumiem Nr. 1027 "Noteikumi par valsts standartu pamatizglītībā un pamatizglītības mācību priekšmetu standartiem".

Programma ir vispārējās pamatizglītības programmas sastāvdaļa, kuru veido mācību priekšmeta mērķis un uzdevumi, mācību saturs, mācību satura apguves secība un apguvei paredzētais laiks, mācību sasniegumu vērtēšanas formas un metodiskie paņēmieni, mācību satura apguvei izmantojamo mācību līdzekļu un metožu uzskaitījums.

Piedāvātajai programmai ir ieteikuma raksturs. Skolotājs var tematiskajā plānojumā konkretizēt un papildināt šīs programmas mācību saturu, tā apguves secību, mācību sasniegumu metodiskos paņēmienus, mācību līdzekļu un metožu uzskaitījumu. Skolotājam ir tiesības veidot arī savu mācību priekšmeta programmu.

Programma veidota vispārīga, lai atspoguļotu pamatizglītības mācību priekšmeta "Pasaules vēsture" standartā minēto obligāto saturu, īstenotu pamatprasības mācību satura apguvei un palīdzētu skolotājiem organizēt mācību darbu.

Mācību priekšmeta mērķis un uzdevumi

Mācību priekšmeta mērķis

Veidot skolēna izpratni par cilvēces attīstības pamattendencēm, sekmējot eiropeiskās identitātes attīstību un veicinot atbildīga un toleranta Eiropas Savienības demokrātiskās sabiedrības locekļa izaugsmi.

Mācību priekšmeta uzdevumi

Iegūt zināšanas par Eiropas un pasaules vēstures gaitu un cēloņsakarībām no senākajiem laikiem līdz mūsdienām.

Iegūt un pilnveidot prasmes darbā ar dažādiem vēstures avotu veidiem, izprotot vēstures avotu būtību.

Iegūt pieredzi darboties mūsdienu strauji mainīgajā sabiedrībā, patstāvīgi, argumentēti un radoši interpretējot pagātnes notikumus Eiropā un pasaulē.

Mācību saturs

Zināšanas un izpratne par pasaules vēsturi

Mācību priekšmeta obligātais saturs (atbilstoši standartam)	6. klase	7. klase	8. klase	9. klase
Eiropas un pasaules vēstures temati	<p>Aizvēstures periods.</p> <p>Seno Austrumu civilizācijas īpatnības un kultūrvēsturiskais mantojums.</p> <p>Antīkā sabiedrība un tās ievērojamākie sasniegumi.</p> <p>Arābu kultūra un islāms, Arābu kalifāts.</p> <p>Eiropas zemju attīstība agrajos viduslaikos.</p> <p>Kristīgās baznīcas veidošanās un nostiprināšanās.</p>	<p>Kārtu sabiedrības raksturojums un eiropiešu ikdienas dzīve viduslaikos.</p> <p>Kristietības loma Eiropas civilizācijā.</p> <p>Eiropas zemes attīstītajos viduslaikos.</p> <p>Eiropas kultūra viduslaikos.</p> <p>Renesanse, reformācija un lielie ģeogrāfiskie atklājumi.</p> <p>Eiropas valstu attīstība jauno laiku sākumā.</p>	<p>Sasniegumi izglītībā, zinātnē un kultūrā jaunajos laikos.</p> <p>Eiropas valstu saimnieciskā un politiskā attīstība jauno laiku otrajā pusē.</p> <p>Sabiedrības un valstu ekonomiskās attīstības pamattendences jauno laiku beigās un jaunāko laiku sākumā.</p> <p>Pasaule 19./20. gadsimta mijā.</p> <p>Pirmais pasaules karš.</p>	<p>Starpkaru periods: pamattendences politikā, kultūrā un ekonomikā.</p> <p>Ideoloģiskie virzieni: nacisms un komunisms.</p> <p>Otrais pasaules karš, holokausts.</p> <p>Sabiedrība un divas politiskās sistēmas pēc Otrā pasaules kara.</p> <p>Eiropas integrācija.</p> <p>Kultūras attīstības pamattendences mūsdienās.</p>
Vēstures jēdzieni, to izpratne un lietošana	<p>Ģints, cilts, reliģija, valsts, priesteri, ierēdņi, nauda un maiņa, preču un naudas attiecības, algotņi, polisa, demokrātija, aristokrātija, verdzība, vergi, republika, kolonija, reformas, province, impērija, veto, barbari, islāms, klosteris, baznīca, garīdzniecība.</p>	<p>Feods, senjors, vasalis, kārta, bruņinieks, krustneši, ģilde, cunfte, rāte, naturālā saimniecība, parlaments, monarhija, klaušas, bruņinieku ordenis, hronika, muiža, muižnieks, dzimtbūšana, dzimtzemnieks, renesanse, reformācija, protestantisms.</p>	<p>Konfesija, buržuāzija, algotie strādnieki, merkantilisms, manufaktūra, koloniālisms, apgaismība, absolūtisms, kapitālisms, imperiālisms, arodbiedrība, revolūcija.</p>	<p>Diktatūra, sociālisms, padomes, komunisms, totalitārisms, fašisms, nacisms, antisemītisms, holokausts, aukstais karš, integrācija, tolerance, multikulturālisms.</p>

Pagātnes pētīšanas un interpretēšanas īpatnības

Mācību priekšmeta obligātais saturs (atbilstoši standartam)	6. klase	7. klase	8. klase	9. klase
Mācību literatūras, vēstures avotu, vēstures literatūras, karšu, enciklopēdiju, statistisko datu, elektronisko informācijas tehnoloģiju (piemēram, internets, CD-ROM) lietošana	Izprot vēstures avota būtību un iedalījumu. Izprot, ka vēsturiskās informācijas avoti var atbildēt uz jautājumiem par pagātņi.	Iegūst vienkāršu informāciju no informācijas avota. Darbojas ar diviem vienādiem vēstures avotiem. Iegūst vienkāršu informāciju no vairākiem, tai skaitā pretrunīgiem, informācijas avotiem.	Darbojas ar diviem dažādu veidu vēstures avotiem. Izprot, ka informācijas avoti var piedāvāt dažādas versijas par vienu un to pašu notikumu un vēsturiskā interpretācija ir atkarīga no informācijas avotu izvēles.	Izmanto vairākus dažādu veidu vēstures avotus informācijas iegūšanai. Orientējas daudzveidīgajā informācijas avotu klāstā.
Vēstures procesa nepārtrauktība un tajā notiekošās pārmaiņas	Izprot lineāro laika ritējumu.	Saskata, ka vēstures periodos notiek nepārtrauktas pārmaiņas.	Saskata laika ritējuma un pārmaiņu kopsakarības.	Izprot vēstures procesu un tajā notiekošo pārmaiņu nepārtrauktību.
Cēloņu un seku mijiedarbība	Izprot, ka katram notikumam un procesam ir savi cēloņi un sekas.	Nosaka notikumu un procesu cēloņus un sekas.	Orientējas cēloņu un seku nozīmības hierarhijā.	Izprot vēstures procesa cēloņu un seku mijiedarbību.
Kopīgais un atšķirīgais, salīdzinot vēstures notikumus laikā un telpā	Saskata kopīgo un atšķirīgo vēstures notikumus.	Salīdzina kopīgo un atšķirīgo vēstures notikumus vienā laikā.	Salīdzina kopīgo un atšķirīgo vēstures notikumus vienā telpā.	Izprot kopīgā un atšķirīgā kopsakarības, salīdzinot vēstures notikumus.
Daudzveidīga sabiedrība kā vēstures procesa rezultāts	Izprot, ka katrā vietā veidojas tai raksturīga kultūra.	Izprot, ka vēstures procesos katrā vietā iesaistās visu tur dzīvojošo kultūru pārstāvji.	Izprot, ka vēstures notikumi ietekmē izveidojušās kultūras, papildinot tās ar jaunām iezīmēm.	Izprot, ka vēstures procesu savstarpējā saistība pasaulē veido daudzveidīgu sabiedrību.

Mācību priekšmeta obligātais saturs (atbilstoši standartam)	6. klase	7. klase	8. klase	9. klase
Viedokļu daudzveidības iespējamība vēstures skaidrojumos	Izprot, ka viedokli veido informācijas avotos iegūtā informācija.	Izprot, ka viedokli var ietekmēt vēsturiskās informācijas pieejamība.	Izprot, ka viedokļus var ietekmēt vēsturiskie apstākļi, kādos tie ir radušies.	Pieņem un izprot viedokļu daudzveidību un pretrunīgi vērtējamu vēstures jautājumu pastāvēšanu.

Sevis kā vēstures procesa dalībnieka apzināšanās

Mācību priekšmeta obligātais saturs (atbilstoši standartam)	6. klase	7. klase	8. klase	9. klase
Cilvēks vēsturē	Izprot, ka vēsture ir arī atsevišķu cilvēku dzīves vēsture.	Iejūtas vēsturisku personu vietā, analizējot viņu darbību un rīcību.	Izprot, ka jebkurš cilvēks, tajā skaitā viņš pats, ir vēstures notikumu dalībnieks.	Izprot, ka jebkurš cilvēks var ietekmēt vēstures notikumus un procesus.
Vēsture – dzīvesprasmju veidotāja	Izprot, ka pastāv mījsakarība starp pagātņi un tagadni.	Saskata vēstures zināšanu un prasmju noderīgumu tagadnes notikumu vērtēšanā, veidojot spriedumu par sabiedrības nākotni.	Pamato savu viedokli un attieksmi pret vēstures notikumiem.	Izprot vēstures nozīmi savā dzīvē un lieto vēstures mācību procesā iegūtās zināšanas un prasmes.
Kultūras pieminekļi un to nozīme	Izprot kultūras pieminekļa jēdzienu un kultūras pieminekļu nozīmi.	Izprot kultūras pieminekļu saglabāšanas, uzkopšanas un aizsardzības nepieciešamību.	Pamato kultūras pieminekļu saglabāšanas, uzkopšanas un aizsardzības nepieciešamību.	Ir motivēts saglabāt, uzkopēt un aizsargāt kultūras pieminekļus.

Mācību satura apguves secība un apguvei paredzētais laiks

6. klase

1. temats. Aizvēstures periods (14% no kopējā mācību stundu skaita)

Temata saturs un tā īstenošana

Sasniedzamais rezultāts		
Zināšanas un izpratne par Eiropas un pasaules vēsturi	Pagātnes pētīšanas un interpretēšanas īpatnības	Sevis kā vēstures procesa dalībnieka apzināšanās
1. Zina, kas ir aizvēsture.	7. Iegūst informāciju par aizvēsturi, izmantojot mācību literatūru.	16. Pauž savu viedokli par cilvēku rašanās teorijām.
2. Nosaka un identificē aizvēstures perioda raksturīgākās garīgās un materiālās kultūras liecības.	8. Raksturo seno cilvēku dzīvesveidu.	17. Izprot, ka pastāv atšķirīgi vēstures skaidrojumi.
3. Zina, ka pastāv dažādas cilvēka rašanās teorijas.	9. Stāsta par attēlā redzamiem aizvēstures perioda darbarīkiem.	18. Ar toleranci uzklausā atšķirīgus vēstures skaidrojumus.
4. Zina senāko cilvēku dzīvesveidu.	10. Saskata cēloņus un sekas cilvēka dzīvē notikušajām pārmaiņām.	19. Izvirza argumentu sava viedokļa pamatošanai.
5. Zina aizvēstures perioda dzīvesveida īpatnības.	11. Raksturo dzīvesveida atšķirības aizvēsturē un mūsdienās.	20. Ar cieņu un saudzību izturas pret aizvēstures perioda vēstures pieminekļiem un kultūras liecībām.
6. Izprot un lieto jēdzienus: ģints, cilts, reliģija.	12. Salīdzina savācējsaimniecību un ražotājsaimniecību.	
	13. Raksturo cilvēku nodarbošanās veidu atšķirības.	
	14. Iegūst informāciju par mākslas un reliģijas sākotni internetā.	

Sasniedzamais rezultāts		
Zināšanas un izpratne par Eiropas un pasaules vēsturi	Pagātnes pētīšanas un interpretēšanas īpatnības	Sevis kā vēstures procesa dalībnieka apzināšanās
	15. Izprot, kādos gadījumos var rasties vēsturiski izdomājumi.	

2. temats. Seno Austrumu civilizācijas īpatnības un kultūrvēsturiskais mantojums (20% no kopējā mācību stundu skaita)

Temata saturs un tā īstenošana

Sasniedzamais rezultāts		
Zināšanas un izpratne par Eiropas un pasaules vēsturi	Pagātnes pētīšanas un interpretēšanas īpatnības	Sevis kā vēstures procesa dalībnieka apzināšanās
1. Izprot Seno Austrumu civilizācijas veidošanās priekšnosacījumus.	7. Iegūst informācijas resursos informāciju par ievērojamākajiem Seno Austrumu kultūras pieminekļiem.	14. Izprot Seno Austrumu zinātnes un kultūras sasniegumu saistību ar mūsdienām.
2. Zina Seno Austrumu iedzīvotāju nodarbošanās veidus.	8. Izprot, ka karte ir nozīmīgs informācijas avots.	15. Izprot, kāpēc daudzi Seno Austrumu kultūras un mākslas pieminekļi vairs nav aplūkojami mūsdienās.
3. Zina Seno Austrumu ievērojamākos valsts, zinātnes un kultūras pārstāvjus.	9. Lieto vēstures kartes zināmas informācijas atrašanai.	16. Izprot savas attieksmes nozīmi kultūras un vēstures pieminekļu saglabāšanā.
4. Raksturo seno ēģiptiešu, divupiešu un senebreju galvenos reliģiskos priekšstatus.	10. Sakārto uz laika līnijas hronoloģiskā secībā senāko civilizāciju veidošanos un pastāvēšanu.	17. Pauž savu viedokli par Seno Austrumu vēstures nozīmi.
5. Nosaka un identificē Seno Austrumu raksturīgākās garīgās un materiālās kultūras liecības.	11. Izprot, kāpēc Senajos Austrumos cilvēki veidoja valsti un tās pārvaldi.	
6. Izprot un lieto vēstures jēdzienus: valsts, priesteri, ierēdņi, nauda un maiņa, preču naudas attiecības, verdzība, vergi.	12. Izprot, kāpēc Senajos Austrumos izveidojās verdzība.	
	13. Lieto internetā iegūto informāciju par Seno Austrumu kultūras pieminekļiem prezentācijas veidošanai.	

3. temats. Antīkā sabiedrība un tās ievērojamākie sasniegumi (37% no kopējā mācību stundu skaita)

Temata saturs un tā īstenošana

Sasniedzamais rezultāts		
Zināšanas un izpratne par Eiropas un pasaules vēsturi	Pagātnes pētīšanas un interpretēšanas īpatnības	Sevis kā vēstures procesa dalībnieka apzināšanās
1. Zina svarīgākos Senās Grieķijas un Senās Romas vēstures notikumus.	9. Lieto karti kā informācijas avotu par Senās Grieķijas ģeogrāfiskajiem apstākļiem	24. Pauž savu viedokli par seno olimpisko principu saglabāšanos mūsdienās.
2. Izprot antīkās demokrātijas būtību.	10. Raksturo Atēnu un Spartas pārvaldes sistēmu, izmantojot vēstures un citus informācijas avotus.	25. Vērtē sengrieķu un seno romiešu zinātnes, kultūras un mākslas sasniegumu nozīmīgumu.
3. Zina galvenos sengrieķu un seno romiešu dievus.	11. Skaidro atšķirību starp vēsturiskiem aprakstiem par reālām un izdomātām personām un notikumiem.	26. Apzinās seno grieķu un romiešu pieminēto nozīmi mūsdienās.
4. Zina Senās Grieķijas un Senās Romas ievērojamākos valsts, zinātnes un kultūras pārstāvjus.	12. Atšķir mītu no vēsturiskiem notikumiem.	27. Izprot, ka viedokļa pamatošanai ir jāizmanto argumenti.
5. Zina ievērojamāko Senās Grieķijas un Senās Romas valsts, zinātnes un kultūras pārstāvju veikumu.	13. Nosaka sengrieķu ieguldījumu kultūrā, mākslā un zinātnē, izmantojot vēstures avotus.	28. Pamato savu viedokli par antīkās demokrātijas nozīmi mūsdienās.
6. Zina, kad un kā veidojās olimpisko spēļu tradīcijas.	14. Izprot, kas ir vēstures fakts.	
7. Nosaka un identificē Senās Grieķijas un Senās Romas raksturīgākās garīgās un materiālās kultūras liecības.	15. Vērtē informācijas resursu ticamību.	
8. Izprot un lieto vēstures jēdzienus: algotņi, polisa, demokrātija, republika, kolonija, reformas, province, aristokrātija, impērija, veto, barbari.	16. Apkopo vairāku vienādu veidu vēstures avotu sniegto informāciju.	
	17. Raksturo sengrieķu un seno romiešu zinātnes, mākslas un kultūras sasniegumus.	
	18. Raksturo kristīgās ticības izplatīšanās sākumu.	

Sasniedzamais rezultāts		
Zināšanas un izpratne par Eiropas un pasaules vēsturi	Pagātnes pētišanas un interpretēšanas īpatnības	Sevis kā vēstures procesa dalībnieka apzināšanās
	19. Raksturo demokrātijas pirmsākumus Senajā Grieķijā.	
	20. Saskata republikas un impērijas pārvaldes formu atšķirības Senajā Romā.	
	21. Izprot sengrieķu mītu rašanās cēloņus.	
	22. Saskata vēsturiskus faktus leģendā par Romas rašanos.	
	23. Saskata līdzīgo un atšķirīgo sengrieķu un seno romiešu reliģijā.	

4. temats. Arābu kultūra un islāms, Arābu kalifāts (6% no kopējā mācību stundu skaita)

Temata saturs un tā īstenošana

Sasniedzamais rezultāts		
Zināšanas un izpratne par Eiropas un pasaules vēsturi	Pagātnes pētīšanas un interpretēšanas īpatnības	Sevis kā vēstures procesa dalībnieka apzināšanās
1. Raksturo islāma ticības izveidošanos.	4. Lieto karti, raksturojot islāma ticības izplatīšanos.	9. Zina, ka arābu kultūras pieminekļi ir nozīmīgi gan arābu, gan citām tautām.
2. Zina ievērojamākos arābu kultūras sasniegumus senajos laikos.	5. Saskata, ka dažādu informācijas avotu sniegtā informācija par vienu un to pašu notikumu var atšķirties.	10. Izprot, kā islāma ticības izveidošanās ir ietekmējusi tagadnes notikumus.
3. Izprot un lieto vēstures jēdzienu "islāms".	6. Saskata kultūru dažādību.	
	7. Atrod faktus vēstures avotos.	
	8. Izprot, ka internetā iegūtā informācija var būt pretrunīga un ir kritiski vērtējama.	

5. temats. Eiropas zemju attīstība agrajos viduslaikos (17% no kopējā mācību stundu skaita)

Temata saturs un tā īstenošana

Sasniedzamais rezultāts		
Zināšanas un izpratne par Eiropas un pasaules vēsturi	Pagātnes pētīšanas un interpretēšanas īpatnības	Sevis kā vēstures procesa dalībnieka apzināšanās
1. Zina Bizantijas impērijas svarīgākos vēstures notikumus.	10. Lieto karti kā informācijas avotu par teritoriālajām izmaiņām Eiropā.	18. Izprot, ka notikumi pagātnē ietekmējuši tagadni.
2. Zina svarīgākos bizantiešu kultūras un zinātnes sasniegumus.	11. Raksturo personības lomu valsts izveidē, izmantojot vēstures avotus.	19. Pauž viedokli par vēstures izdomājumiem.
3. Raksturo slāvu zemju attīstību agrajos viduslaikos.	12. Saskata laika periodā notikušas pārmaiņas.	
4. Raksturo vikingus un viņu dzīvesveida īpatnības.	13. Skaidro viduslaiku Eiropas svarīgāko vēstures notikumu cēloņus un sekas.	
5. Zina lielās tautu staigāšanas cēloņus, norisi un sekas.	14. Saskata, ka vienam vēstures notikumam var būt vairāki cēloņi un sekas.	
6. Atpazīst ievērojamākās viduslaiku vēsturiskās personas.	15. Raksturo Eiropas etniskās kartes izveidošanos pēc lielās tautu staigāšanas.	
7. Raksturo Franku valsts nozīmīgākos vēstures notikumus.	16. Raksturo Eiropas politisko karti pēc Franku valsts sabrukuma.	
8. Raksturo valstu veidošanās procesu Eiropā.	17. Skaidro, kāpēc radušies vēsturiski izdomājumi par agro viduslaiku notikumiem.	
9. Nosaka un identificē agro viduslaiku raksturīgākās garīgās un materiālās kultūras liecības.		

6. temats. Kristīgās baznīcas veidošanās un nostiprināšanās (6% no kopējā mācību stundu skaita)

Temata saturs un tā īstenošana

Sasniedzamais rezultāts		
Zināšanas un izpratne par Eiropas un pasaules vēsturi	Pagātnes pētīšanas un interpretēšanas īpatnības	Sevis kā vēstures procesa dalībnieka apzināšanās
1. Zina kristīgās ticības izplatīšanās cēloņus Eiropā.	3. Iegūst informāciju par klosteru darbību un garīdznieku kārtu dažādos vēstures un informācijas avotos.	6. Izprot kristīgā pasaules uzskata ētiskās vērtības.
2. Izprot un lieto vēstures jēdzienus: klosteris, baznīca, garīdzniecība, hronika.	4. Saskata Baznīcas šķelšanās cēloņus un sekas.	
	5. Izprot atšķirību starp vēstures avotu un faktu.	

7. klase

1. temats. Kārtu sabiedrības raksturojums un eiropiešu sabiedrības ikdienas dzīve viduslaikos (17% no kopējā mācību stundu skaita)

Temata saturs un tā īstenošana

Sasniedzamais rezultāts		
Zināšanas un izpratne par Eiropas un pasaules vēsturi	Pagātnes pētīšanas un interpretēšanas īpatnības	Sevis kā vēstures procesa dalībnieka apzināšanās
1. Zina kārtu sabiedrības ikdienas dzīves iezīmes viduslaikos.	7. Ir pieredze orientēties daudzveidīgā vēsturiskā informācijā par kārtu sabiedrību viduslaiku Eiropā.	14. Vērtē dažādu kārtu pārstāvju ieguldījumu un lomu viduslaiku sabiedrības attīstībā.
2. Zina viduslaiku pilsētu veidošanās cēloņus un nozīmi.	8. Salīdzina dažādus vēstures avotus par viduslaiku Eiropas iedzīvotāju dzīvesveidu.	15. Ir motivēts saudzīgi un ar cieņu izturēties pret viduslaiku perioda vēstures pieminekļiem.
3. Nosaka un identificē viduslaiku perioda kārtu sabiedrības raksturīgākās garīgās un materiālās kultūras liecības.	9. Ir pieredze iepazīt dažādu tautu nozīmīgākās tradīcijas un kultūru daudzveidību viduslaiku Eiropā.	
4. Stāsta par viduslaiku sabiedrības iedzīvotāju nodarbošanās veidiem.	10. Izprot, kādas pārmaiņas sabiedrībā izraisīja pilsētu veidošanās un attīstība Eiropā.	
5. Zina svarīgākās naturālās saimniecības pazīmes.	11. Ir pieredze novērtēt, analizēt viduslaiku kārtu sabiedrības iezīmes, iejūtoties dažādās sociālajās lomās.	
6. Izprot un lieto vēstures jēdzienus: feods, senjors, vasalis, kārta, bruņinieks, ģilde, cunfte, rāte, naturālā saimniecība, klaūšas.	12. Saskata vēstures notikumu atšķirīgu skaidrojumu cēloņus.	
	13. Izprot, ka vēstures avots sniedz informāciju par faktu notikumu.	

2. temats. Kristietības loma Eiropas civilizācijā (9% no kopējā mācību stundu skaita)

Temata saturs un tā īstenošana

Sasniedzamais rezultāts		
Zināšanas un izpratne par Eiropas un pasaules vēsturi	Pagātnes pētīšanas un interpretēšanas īpatnības	Sevis kā vēstures procesa dalībnieka apzināšanās
1. Zina krusta karu cēloņus un sekas.	5. Izmantojot skolas bibliotēku un interneta resursus, patstāvīgi meklē informācijas resursus, lai atbildētu uz uzdotajiem jautājumiem.	13. Vērtē pretrunīgus vēstures notikumus.
2. Zina krusta karu perioda svarīgākos notikumus Tuvajos Austrumos un Eiropā.	6. Vērtē dažādus avotus par vienu un to pašu notikumu.	14. Ir pieredze analizēt kādas vēsturiskas personas sasniegumu un neveiksmju cēloņus, izzēloties sevi šīs personas vietā.
3. Nosaka krusta karu perioda raksturīgākās garīgās un materiālās kultūras liecības.	7. Ir pieredze atšķirt vēstures avotus un vēstures literatūru, salīdzinot un analizējot informāciju par krusta karu laiku vēstures avotos, daiļliteratūrā un kinofilmās.	15. Izprot krusta karu ietekmi uz tagadnes notikumiem.
4. Izprot un lieto vēstures jēdzienus: krustneši, bruņinieku ordenis.	8. Izprot, ka vēstures notikumiem parasti ir vairāki cēloņi un sekas.	
	9. Darbojas ar vēstures kartēm, iegūstot izpratni par krusta karu norisēm Eiropā un Tuvajos Austrumos.	
	10. Ir pieredze iepazīt kultūru daudzveidību ar ilustratīvā materiāla un teksta palīdzību.	
	11. Nosaka līdzīgo un atšķirīgo informāciju vēstures avotos.	
	12. Izprot, ka ir iespējami dažādi vēstures notikumu, to cēloņu un seku skaidrojumu cēloņi.	

3. temats. Eiropas zemes attīstītajos viduslaikos (15% no kopējā mācību stundu skaita)

Temata saturs un tā īstenošana

Sasniedzamais rezultāts		
Zināšanas un izpratne par Eiropas un pasaules vēsturi	Pagātnes pētīšanas un interpretēšanas īpatnības	Sevis kā vēstures procesa dalībnieka apzināšanās
1. Izprot Eiropas valstu attīstības īpatnības viduslaikos.	6. Ir pieredze orientēties daudzveidīgā vēsturiskajā informācijā, patstāvīgi meklējot informāciju par konkrētiem jautājumiem.	12. Diskutē par Eiropas valstu attīstību, argumentējot savu un uz klausot citu viedokļus.
2. Zina svarīgākos notikumus Eiropā.	7. Raksturo centralizētu valstu veidošanās priekšnoteikumus un cēloņus.	13. Apzinās, ka dažādas cilvēku grupas atsevišķus vēstures notikumus un procesus Eiropas valstu attīstībā skaidro un izmanto atšķirīgi.
3. Nosaka un identificē apgūtā vēsture perioda raksturīgākās garīgās un materiālās kultūras liecības.	8. Izprot, kāpēc viduslaiku Eiropā 13.–15. gadsimtā veidojās atšķirīgi valstu modeļi.	14. Ir pieredze analizēt vēsturisko personu sasniegumus: vērtē viņu pozitīvo veikumu un kļūdas, izmantojot ētiskos kritērijus.
4. Zina vēstures perioda ievērojamāko vēsturisko personu veikumu.	9. Meklē kopīgo un atšķirīgo dažādu reģionu attīstībā viduslaiku Eiropā, darbojoties ar vēstures kartēm.	
5. Izprot un lieto vēstures jēdzienus: parlaments, monarhija, muiža, muižnieks, dzimtbūšana, dzimtzemnieks, klaušas.	10. Salīdzina vēstures notikumus Eiropā 13.–15. gadsimtā, nosakot to savstarpējo saistību un ietekmi.	
	11. Skaidro dažādas versijas par vienu un to pašu notikumu, izmantojot daudzveidīgus informācijas avotus.	

4. temats. Eiropas kultūra viduslaikos (14% nokopējā mācību stundu skaita)

Temata saturs un tā īstenošana

Sasniedzamais rezultāts		
Zināšanas un izpratne par Eiropas un pasaules vēsturi	Pagātnes pētīšanas un interpretēšanas īpatnības	Sevis kā vēstures procesa dalībnieka apzināšanās
1. Izprot Eiropas kultūras veidošanās avotus un galvenās iezīmes viduslaikos.	5. Izmanto daudzveidīgus vēstures avotus viedokļa pamatošanai par Eiropas viduslaiku kultūras procesiem.	13. Argumentē savu viedokli par vēstures procesiem.
2. Zina viduslaiku perioda būtiskākās norises Eiropas kultūrā.	6. Raksturo viduslaiku mākslas un arhitektūras stilu pazīmes.	14. Ar cieņu un saudzību izturas pret viduslaiku perioda vēstures un kultūras pieminekļiem.
3. Nosaka un identificē viduslaiku perioda raksturīgākās garīgās un materiālās kultūras liecības.	7. Ilustrē viduslaiku mākslas un arhitektūras stilu pazīmes ar garīgās un materiālās kultūras liecību piemēriem.	15. Apzinās viduslaiku vēstures un kultūras pieminekļu nozīmi Eiropas tautu dzīvē.
4. Atpazīst viduslaiku mākslas un arhitektūras stilu pazīmes.	8. Raksturo vēstures procesu un kultūru (piemēram, romiešu, barbaru, bizantiešu, musulmaņu kultūru) mijiedarbību Eiropā viduslaikos.	16. Ar toleranci uzklausa citu viedokļus par vēstures procesiem.
	9. Saskata notikušas pārmaiņas cilvēka dzīvē.	17. Diskutē par viduslaiku kultūras procesiem.
	10. Skaidro dažādu Eiropas reģionu un periodu viduslaiku kultūras iezīmes.	
	11. Atšķir vēstures avotu no faktu notikuma.	
	12. Lieto internetu vizuālās informācijas iegūšanai.	

5. temats. Renesanse, reformācija un lieli ģeogrāfiskie atklājumi (25% no kopējā mācību stundu skaita)

Temata saturs un tā īstenošana

Sasniedzamais rezultāts		
Zināšanas un izpratne par Eiropas un pasaules vēsturi	Pagātnes pētīšanas un interpretēšanas īpatnības	Sevis kā vēstures procesa dalībnieka apzināšanās
1. Zina, kas ir lieli ģeogrāfiskie atklājumi.	6. Salīdzina informāciju no dažādiem avotiem par vienu notikumu.	18. Apgūstot jauno laiku vēstures notikumus, saskata indivīda lomu tajos.
2. Zina svarīgākos notikumus Eiropā renesanses, lielo ģeogrāfisko atklājumu un reformācijas laikā.	7. Analizē vēsturiskos notikumus, izmantojot vēstures avotus un vēstures literatūru.	19. Grupā pēta kādu vēstures tematu.
3. Atpazīst ievērojamākās renesanses, lielo ģeogrāfisko atklājumu un reformācijas laika vēsturiskās personas.	8. Skaidro, kā reformācijas un kontrreformācijas notikumi ietekmē mūsdienas.	20. Izvērtē notikumu un indivīdu mijiedarbību.
4. Zina attiecīgā vēstures perioda ievērojamāko vēsturisko personu veikumu.	9. Vērtē, vai attīstība ir bijusi progresīva vai regresīva.	21. Izvirza vairākus faktaloģiski pamatotus argumentus, lai aizstāvētu savu viedokli.
5. Izprot un lieto vēstures jēdzienus: renesanse, reformācija, protestantisms, konfesija	10. Veido sinhronās un hronoloģiskās tabulas atbilstoši izvirzītajiem kritērijiem.	
	11. Analizējot dažādus vēstures notikumus un procesus, izprot, ka kultūru daudzveidība ir atšķirīgu vēstures procesu rezultāts.	
	12. Izprot būtiskākās atšķirības starp apgūtajiem vēstures periodiem.	
	13. Salīdzina informāciju, kas iegūta no vēstures avotiem ar vēstures literatūrā sastopamajām interpretācijām.	
	14. Izprot lielo ģeogrāfisko atklājumu, renesanses un reformācijas cēloņus un sekas.	

Sasniedzamais rezultāts		
Zināšanas un izpratne par Eiropas un pasaules vēsturi	Pagātnes pētīšanas un interpretēšanas īpatnības	Sevis kā vēstures procesa dalībnieka apzināšanās
	15. Salīdzina lielo ģeogrāfisko atklājumu, renesanses un reformācijas cēloņu un seku nozīmīgumu.	
	16. Skaidro cilvēku rīcību dažādu vēstures notikumu laikā.	
	17. Lieto karti lielo ģeogrāfisko atklājumu raksturošanā.	

6. temats. Eiropas valstu attīstība jauno laiku sākumā (20% no kopējā mācību stundu skaita)

Temata saturs un tā īstenošana

Sasniedzamais rezultāts		
Zināšanas un izpratne par Eiropas un pasaules vēsturi	Pagātnes pētīšanas un interpretēšanas īpatnības	Sevis kā vēstures procesa dalībnieka apzināšanās
1. Zina Eiropas valstu pārvaldes formas jauno laiku sākumā.	8. Salīdzina dažādu vēstures avotu informāciju par vienu notikumu.	14. Izvērtē notikumu un indivīdu mijiedarbību.
2. Zina Eiropas svarīgākos notikumus jauno laiku sākumā.	9. Nosaka pārmaiņu veidus, izmantojot iegūto informāciju par dažādiem notikumiem un procesiem.	15. Apzinās iemeslus, kāpēc dažādas cilvēku grupas atšķirīgi skaidro vēsturi.
3. Nosaka un identificē jauno laiku sākuma būtiskākās materiālās un garīgās kultūras liecības.	10. Saskata būtiskākās atšķirības starp dažādiem vēstures periodiem.	16. Patstāvīgi grupā pēta kādu vēstures tematu.
4. Atpazīst jauno laiku sākuma ievērojamākās vēsturiskās personas.	11. Jebkuram vēstures notikumam meklē vismaz divus cēloņus un sekas.	
5. Zina attiecīgā vēstures perioda ievērojamāko vēsturisko personu veikumu.	12. Analizējot dažādus vēstures notikumus, izprot, ka kultūru daudzveidība ir atšķirīgu vēsturisku procesu rezultāts.	
6. Izprot būtiskākās absolūtisma laikmeta iezīmes Eiropas valstu pārvaldē, saimnieciskajā attīstībā, iekšpolitikā un ārpolitikā.	13. Izprot dažādu vēstures skaidrojumu cēloņus informācijas avotos.	
7. Izprot un lieto vēstures jēdzienus: absolūtisms, merkantīlisms, manufaktūra.		

8. klase

1. temats. Sasniegumi izglītībā, zinātnē un kultūrā jaunajos laikos (15% no kopējā mācību stundu skaita)

Temata saturs un tā īstenošana

Sasniedzamais rezultāts		
Zināšanas un izpratne par Eiropas un pasaules vēsturi	Pagātnes pētišanas un interpretēšanas īpatnības	Sevis kā vēstures procesa dalībnieka apzināšanās
1. Zina apgaismības laikmeta svarīgākās norises Eiropā.	7. Patstāvīgi iegūst informāciju no daudzveidīgiem informācijas avotiem.	13. Skaidro atsevišķu indivīdu lomu vēsturisko procesu norisēs.
2. Atpazīst ievērojamākās laikmeta izglītības, zinātnes un kultūras vēsturiskās personas.	8. Secina par apgaismības laikmeta sasniegumiem, pamatojoties uz dažādiem informācijas avotiem.	14. Pamato savu viedokli, diskutējot par apgaismības laikmeta sasniegumu nozīmi mūsdienās.
3. Zina ievērojamāko apgaismības laikmeta vēsturisko personu veikumu.	9. Izprot dažādu tautu un kultūru ieguldījumu un savstarpējo ietekmi pasaules kultūrā.	15. Patstāvīgi grupā pēta apgūstāmo tematu, prezentējot rezultātus.
4. Stāsta par dažādiem apgaismības laikmeta sasniegumiem zinātnē, literatūrā, mākslā un arhitektūrā.	10. Analizē dažādu tautu kultūrvēsturisko mantojumu.	
5. Nosaka un identificē jauno laiku vēstures perioda kultūras liecības.	11. Salīdzina vēstures avotu un citu informācijas avotu sniegto informāciju.	
6. Izprot un lieto vēstures jēdzienu "apgaismība".	12. Vērtē notikumu un procesu cēloņus un sekus nozīmīgumu.	

2. temats. Eiropas valstu saimnieciskā un politiskā attīstība jauno laiku otrajā pusē (22% no kopējā mācību stundu skaita)

Temata saturs un tā īstenošana

Sasniedzamais rezultāts		
Zināšanas un izpratne par Eiropas un pasaules vēsturi	Pagātnes pētīšanas un interpretēšanas īpatnības	Sevis kā vēstures procesa dalībnieka apzināšanās
1. Zina būtiskākās Eiropas valstu saimnieciskās un politiskās attīstības iezīmes jauno laiku otrajā pusē.	9. Vērtē dažādus informācijas avotus par vienu notikumu, izprotot vēstures skaidrojumu iemeslus tajos.	21. Apgūstot jauno laiku vēstures notikumus, apzinās vienu un to pašu notikumu atšķirīgu vērtējumu iespējamību.
2. Zina svarīgākos Eiropas vēstures notikumus jauno laiku otrajā pusē.	10. Analizē dažādu vēstures notikumu skaidrojumu un interpretāciju rašanās cēloņus un apstākļus.	22. Iepazīstot dažādus vēstures avotus, izvērtē notikumu un indivīdu mijiedarbību.
3. Izprot Eiropas valstīs notiekošo revolūciju cēloņus.	11. Salīdzina zināmos vēsturiskos notikumus dažādās valstīs pēc izvirzītajiem kritērijiem.	23. Analizējot vēsturisko personu darbību, viņu sasniegumus, neveiksmju cēloņus, izvērtē tos no vēsturiskā un mūsdienu viedokļa.
4. Izprot Eiropas un ASV notikumu savstarpējo saistību.	12. Raksturo sabiedrībā notikušos dažādu pārmaiņu veidus.	24. Izvirza argumentus sava viedokļa pamatošanai par vēstures jautājumiem.
5. Nosaka un identificē jauno laiku perioda raksturīgākās kultūras liecības.	13. Vērtē vēsturisko procesu sekas mūsdienās.	
6. Atpazīst ievērojamākās vēsturiskās personas Eiropas un ASV vēsturē 16.–19. gadsimtā.	14. Analizējot dažādus vēstures notikumus, izprot, ka kultūru daudzveidība ir atšķirīgu vēsturisku procesu rezultāts.	
7. Zina ievērojamāko vēsturisko personu veikumu atbilstošajā vēstures periodā.	15. Vērtē vēsturiska notikuma cēloņus un sekas, atdalot svarīgākos no mazāk svarīgākajiem.	
8. Izprot un lieto vēstures jēdzienus: buržuāzija, revolūcija.	16. Analizē dažādus propagandas līdzekļus, nosakot to tapšanas cēloņus, mērķus un atbilstību vēstures faktiem.	

Sasniedzamais rezultāts		
Zināšanas un izpratne par Eiropas un pasaules vēsturi	Pagātnes pētīšanas un interpretēšanas īpatnības	Sevis kā vēstures procesa dalībnieka apzināšanās
	17. Patstāvīgi analizē pretrunīgus informācijas avotus par vienu un to pašu notikumu, meklējot faktus un viedokļus par to.	
	18. Analizē saistību starp informācijas avotu un tā tapšanas apstākļiem.	
	19. Iepazīstas ar dažādu vēstures notikumu cēloņu un seku interpretācijām.	
	20. Analizē vēstures notikumu cēloņu un seku interpretācijas, pamatojoties uz atziņu par cilvēka dzīvību kā visaugstāko vērtību.	

3. temats. Sabiedrības un valstu ekonomiskās attīstības pamattendences jauno laiku beigās un jaunāko laiku sākumā (33% no kopējā mācību stundu skaita)

Temata saturs un tā īstenošana

Sasniedzamais rezultāts		
Zināšanas un izpratne par Eiropas un pasaules vēsturi	Pagātnes pētīšanas un interpretēšanas īpatnības	Sevis kā vēstures procesa dalībnieka apzināšanās
1. Zina sabiedrības un ekonomiskās attīstības pamattendences jauno laiku beigās un jaunāko laiku sākumā.	9. Salīdzina zināmus vēsturiskos notikumus dažādās valstīs pēc izvirzītajiem kritērijiem, patstāvīgi atlasot vēsturisko informāciju daudzveidīgos vēstures avotos.	17. Patstāvīgi vērtē vēstures notikumus, sagatavojot rezultātu prezentāciju.
2. Zina svarīgākās industriālās revolūcijas pazīmes.	10. Argumentēti skaidro sabiedrībā notiekošās pārmaiņas, salīdzinot un nosakot pārmaiņu veidus.	18. Izvērtē vēstures notikumu ietekmi uz atsevišķu indivīdu dzīvi.
3. Izprot jaunās sabiedriski politiskās mācības Eiropā.	11. Raksturo 19./20. gadsimta mijas vēsturisko procesu sekas mūsdienās.	19. Analizē vēsturisko notikumu vai personu ietekmi gan no vēsturiskā, gan mūsdienu viedokļa, veidojot lomu spēles ar diskusijas elementiem.
4. Atpazīst ievērojamākās vēsturiskās personas jauno laiku beigās un jaunāko laiku sākumā.	12. Saskata vēsturisko notikumu cēloņu un iemeslu saistību.	
5. Zina ievērojamo vēsturisko personu veikumu atbilstošajā vēstures periodā.	13. Analizē atšķirības starp vēstures periodiem un valstīm to attīstībā.	
6. Zina svarīgākos zinātnes un kultūras sasniegumus 19./20. gadsimta mijā.	14. Vērtē jauno laiku beigu un jaunāko laiku sākuma vēstures notikumus, pamatojoties uz atziņu, ka katra cilvēka dzīvība ir visaugstākā vērtība.	
7. Nosaka un identificē jauno laiku beigu un jaunāko laiku sākuma raksturīgākās garīgās un materiālās kultūras pazīmes.	15. Saskata, ka vienā un tajā pašā laikā dažādās vietās notiek atšķirīgi notikumi.	

Sasniedzamais rezultāts		
Zināšanas un izpratne par Eiropas un pasaules vēsturi	Pagātnes pētīšanas un interpretēšanas īpatnības	Sevis kā vēstures procesa dalībnieka apzināšanās
8. Izprot un lieto vēstures jēdzienus: algotie strādnieki, kapitālisms, arodbiedrība, imperiālisms, koloniālisms.	16. Skaidro ideju daudzveidības cēloņus apskatāmajā laika periodā.	

4. temats. Pasaule 19./20. gadsimta mijā (16% no kopējā mācību stundu skaita)

Temata saturs un tā īstenošana

Sasniedzamais rezultāts		
Zināšanas un izpratne par Eiropas un pasaules vēsturi	Pagātnes pētīšanas un interpretēšanas īpatnības	Sevis kā vēstures procesa dalībnieka apzināšanās
1. Zina lielvalstu politiskās attīstības iezīmes 19./20. gadsimta mijā.	6. Salīdzina zināmos vēsturiskos notikumus dažādās valstīs pēc izvirzītajiem kritērijiem, patstāvīgi atlasot vēsturisko informāciju daudzveidīgos informācijas avotos.	14. Argumentē savu viedokli par lielvalstu vadītāju īstenoto koloniālo politiku gan no vēsturiskā, gan mūsdienu viedokļa.
2. Zina pasaules svarīgākos notikumus 19./20. gadsimta mijā.	7. Raksturo un analizē vēsturisko procesu sekas mūsdienās.	15. Vērtē vēstures notikumu un indivīdu mijiedarbību.
3. Zina, kā veidojās koloniālā sistēma.	8. Darbojas ar daudzveidīgiem vēstures avotu veidiem, lai salīdzinātu un izprastu dažādu vēstures periodu atšķirības.	
4. Izprot starpvalstu attiecību principus 19./20. gadsimta mijā.	9. Vērtē notikušās pārmaiņas cilvēku dzīvē.	
5. Skaidro militāro bloku veidošanos 19./20. gadsimta mijā.	10. Analizējot dažādus vēstures notikumus, izprot kultūru daudzveidību kā atšķirīgu vēsturisko procesu rezultātu.	
	11. Iepazīstoties ar lielvalstu koloniālās politikas norisēm, vērtē vēstures notikumus, apzinoties, ka cilvēka dzīvība ir augstākā vērtība.	
	12. Apzinās, ka apskatāmajā laika periodā pastāvēja ideju un apstākļu daudzveidība.	
	13. Raksturo kopīgo un atšķirīgo starp viduslaiku un jauno laiku vēstures periodiem.	

5. temats. Pirmais pasaules karš (14% no kopējā mācību stundu skaita)

Temata saturs un tā īstenošana

Sasniedzamais rezultāts		
Zināšanas un izpratne par Eiropas un pasaules vēsturi	Pagātnes pētīšanas un interpretēšanas īpatnības	Sevis kā vēstures procesa dalībnieka apzināšanās
1. Zina Pirmā pasaules kara cēloņus un sekas.	6. Salīdzina dažādus vēstures periodus pēc izvirzītajiem kritērijiem, meklējot kopīgo un atšķirīgo.	13. Diskusijā argumentē savu viedokli par vispārcilvēcisko vērtību ignorēšanu Pirmā pasaules kara laikā.
2. Zina Pirmā pasaules kara svarīgākos notikumus.	7. Patstāvīgi meklē informāciju, lai atbildētu uz uzdotajiem jautājumiem.	14. Apzinās Pirmā pasaules kara vēstures pieminekļu nozīmi Eiropas un pasaules tautu dzīvē.
3. Zina Krievijas, Austroungārijas un Vācijas sabrukuma cēloņus un sekas.	8. Izmantojot dažādus informācijas avotus, veic patstāvīgus pētījumus un prezentē to rezultātus.	15. Izprot, kāpēc cilvēku atmiņās par vienu un to pašu vēstures notikumu ir iespējami daudzveidīgi vērtējumi.
4. Atpazīst ievērojamākās vēsturiskās personas atbilstošajā vēstures periodā.	9. Analizē cilvēku rīcības cēloņus pagātnē, lai izprastu rīcības izvēles pamatojumu.	
5. Zina ievērojamāko vēsturisko personu veikumu atbilstošajā periodā.	10. Vērtē Pirmo pasaules karu, pamatojoties uz atziņu, ka katra cilvēka dzīvība ir visaugstākā vērtība.	
	11. Analizē dažādu vēstures avotu veidu sniegto informāciju.	
	12. Lieto karti Pirmā pasaules kara notikumu skaidrošanā.	

9. klase

1. temats. Starpkaru periods: pamattendences politikā, kultūrā un ekonomikā (17% no kopējā mācību stundu skaita)

Temata saturs un tā īstenošana

Sasniedzamais rezultāts		
Zināšanas un izpratne par Eiropas un pasaules vēsturi	Pagātnes pētīšanas un interpretēšanas īpatnības	Sevis kā vēstures procesa dalībnieka apzināšanās
1. Zina starpkaru perioda pasaules valstu attīstības pamattendences politikā, kultūrā un ekonomikā.	9. Salīdzina dažādus vēstures periodus pēc izvirzītajiem kritērijiem, meklējot kopīgo un atšķirīgo.	15. Diskusijā par starpkaru perioda vēstures notikumiem argumentē savu viedokli.
2. Zina starpkaru perioda svarīgākos notikumus Eiropā un pasaulē.	10. Patstāvīgi meklē informāciju atbilstoši uzdevumam.	16. Analizē vēstures notikumus no atsevišķa indivīda rīcības viedokļa, lai izprastu indivīda lomu un ietekmi demokrātiskā sabiedrībā.
3. Nosaka un identificē starpkaru perioda raksturīgākās garīgās un materiālās kultūras liecības.	11. Raksturo sabiedrībā notikušās pārmaiņas.	17. Izprot, ka vecākās paaudzes cilvēku dzīvesstāsti ir vēstures avots.
4. Izprot Versaļas sistēmas nozīmi starpvalstu attiecībās starpkaru periodā.	12. Raksturo vēsturisko pārmaiņu veidus un dinamiku.	18. Izprot, ka cilvēku atmiņas par notikumiem var būt atšķirīgas (subjektīvas).
5. Zina pasaules ekonomiskās krīzes cēloņus, norisi un sekas.	13. Izprot pasaules un Eiropas kultūras, ekonomikas un politikas daudzveidību.	
6. Atpazīst ievērojamākās vēsturiskās personas starpkaru periodā.	14. Veic patstāvīgus pētījumus un prezentē secinājumus, izmantojot dažādus informācijas avotus.	
7. Zina ievērojamo vēsturisko personu veikumu atbilstošajā vēsture periodā.		
8. Izprot un lieto vēstures jēdzienu "sociālisms".		

2. temats. Ideoloģiskie virzieni: nacisms un komunisms (20% no kopējā mācību stundu skaita)

Temata saturs un tā īstenošana

Sasniedzamais rezultāts		
Zināšanas un izpratne par Eiropas un pasaules vēsturi	Pagātnes pētīšanas un interpretēšanas īpatnības	Sevis kā vēstures procesa dalībnieka apzināšanās
1. Skaidro nacismu un komunismu kā ideoloģiskus virzienus.	10. Salīdzina dažādus vēstures periodus pēc izvirzītajiem kritērijiem, meklējot kopīgo un atšķirīgo.	21. Diskutē par Eiropas vēstures notikumiem totalitārā un autoritārā režīma laikā.
2. Izprot totalitāro un autoritāro režīmu veidošanos Eiropā.	11. Patstāvīgi atrod dažādus informācijas avotus pētījuma veidošanai.	22. Analizē vēstures notikumus no atsevišķa indivīda rīcības viedokļa, vērtējot indivīda lomu un ietekmi totalitārā sabiedrībā.
3. Zina perioda svarīgākos vēstures notikumus.	12. Spēj lietot zināšanas par pagātņi, lai izdarītu secinājumus par sabiedrības nākotni.	23. Ir pieredze analizēt vēsturiskas personas rīcību, sasniegumus un neveiksmju cēloņus, izmantojot lomu spēles vai diskusijas.
4. Nosaka un identificē raksturīgākās garīgās un materiālās kultūras liecības totalitāro un autoritāro režīmu pastāvēšanas laikā.	13. Izmantojot dažādu veidu informācijas avotus, saskata aplūkojamā vēstures perioda notikumu izraisītās teritoriālās, ekonomiskās, nacionālās un citas pārmaiņas.	24. Skaidro vispārcilvēcisko vērtību ignorēšanas iemeslus vēstures notikumos.
5. Atpazīst ievērojamākās vēsturiskās personas.	14. Skaidro, kāpēc dažādos vēstures periodos starpkaru laika vēstures notikumi vērtēti atšķirīgi.	25. Vērtē cilvēku dzīvesstāstus kā nozīmīgu vēstures avotu.
6. Zina ievērojamāko vēsturisko personu veikumu.	15. Izprot, kā vēsturiskās informācijas trūkums ietekmē vēstures notikumu objektīvu vērtējumu un skaidrojumu.	
7. Zina totalitāro un autoritāro režīmu pazīmes.	16. Izprot vēsturisko mītu rašanās iespējamību, cēloņus un mērķus totalitārā un autoritārā režīma apstākļos.	

Sasniedzamais rezultāts		
Zināšanas un izpratne par Eiropas un pasaules vēsturi	Pagātnes pētīšanas un interpretēšanas īpatnības	Sevis kā vēstures procesa dalībnieka apzināšanās
8. Skaidro totalitāro un autoritāro režīmu ietekmi uz sabiedrības dzīvi.	17. Vērtē vēstures notikumus, pamatojoties uz atziņu par cilvēka dzīvības vērtību un ētiskiem kritērijiem.	
9. Izprot un lieto vēstures jēdzienus: diktatūra, padomes, komunisms, totalitārisms, fašisms, nacisms.	18. Salīdzina dažādu informācijas avotu sniegto informāciju ar vēstures avotiem.	
	19. Saskata vēstures izdomājumu saistību ar informācijas trūkumu par vēstures notikumiem.	
	20. Kritiski vērtē internetā atrodamos informācijas avotus, salīdzinot tos ar vēstures avotiem.	

3. temats. Otrais pasaules karš, holokausts (20% no kopējā mācību stundu skaita)

Temata saturs un tā īstenošana

Sasniedzamais rezultāts		
Zināšanas un izpratne par Eiropas un pasaules vēsturi	Pagātnes pētīšanas un interpretēšanas īpatnības	Sevis kā vēstures procesa dalībnieka apzināšanās
1. Zina Otrā pasaules kara cēloņus un sekas.	10. Salīdzina abu pasaules karu cēloņus un sekas pēc izvirzītajiem kritērijiem, meklējot kopīgo un atšķirīgo.	19. Vērtējot indivīda lomu un ietekmi totalitārā sabiedrībā, analizē vēstures notikumus no atsevišķa indivīda rīcības viedokļa.
2. Izprot starpvalstu attiecības 20. gadsimta 30. gadu beigās.	11. Lieto zināšanas par Otrā pasaules kara notikumiem, lai izprastu mūsdienu notikumus un spriestu par iespējamajām attīstības perspektīvām.	20. Ar cieņu un saudzību izturas pret Otrā pasaules kara vēstures pieminekļiem.
3. Zina Otrā pasaules kara svarīgākos notikumus.	12. Izmantojot dažādu veidu vēstures avotus, saskata 20. gadsimta notikumu izraisītās teritoriālās, ekonomiskās, nacionālās, reliģiskās un citas pārmaiņas.	21. Analizē cilvēku uzvedību totalitārā sabiedrībā, izprotot, kāpēc vēsturē ir sastopami notikumi, kuros vispārcilvēciskās vērtības tikušas ignorētas.
4. Nosaka un identificē Otrā pasaules kara laika raksturīgākās garīgās un materiālās kultūras liecības.	13. Ir pieredze vērtēt vēstures notikumus Otrā pasaules kara laikā, iejūtoties dažādās sociālajās lomās.	22. Negatīvi vērtē Otrā pasaules kara notikumus, kuros vispārcilvēciskās vērtības tikušas ignorētas.
5. Skaidro, kas ir holokausts.	14. Izprot, ka vēsturiskās informācijas trūkums var būt iemesls, kāpēc vēstures notikumi tiek vērtēti un skaidroti atšķirīgi.	23. Vērtē cilvēku atmiņas un dzīvesstāstus, izprotot to subjektivitāti.
6. Izprot padomju un vācu okupācijas režīmu kopīgās un atšķirīgās iezīmes.	15. Vērtē vēstures notikumus, pamatojoties uz atziņu par cilvēka dzīvību kā augstāko vērtību.	24. Skaidro, kāpēc dažādu cilvēku grupu skaidrojumi par Otrā pasaules kara notikumiem var būt atšķirīgi.
7. Atpazīst ievērojamas vēsturiskas personas.	16. Skaidro, kādi ir vēsturisku izdomājumu rašanās priekšnoteikumi.	25. Izprot, ka dažādas cilvēku grupas vēsturi var izmantot atšķirīgi.

Sasniedzamais rezultāts		
Zināšanas un izpratne par Eiropas un pasaules vēsturi	Pagātnes pētīšanas un interpretēšanas īpatnības	Sevis kā vēstures procesa dalībnieka apzināšanās
8. Zina ievērojamāko vēsturisko personu veikumu.	17. Izprot internetu kā resursu, kura sniegtā vēsturiskā informācija var būt interpretēta atbilstoši dažādu cilvēku grupu interesēm un vajadzībām.	26. Izmanto cilvēku dzīvesstāstus kā nozīmīgu vēstures avotu.
9. Izprot un lieto vēstures jēdzienus: holokausts, antisemitisms, tolerance.	18. Izprot vēstures karti kā nozīmīgu informācijas avotu vēstures tematu izpratnē.	

4. temats. Sabiedrība un divas politiskās sistēmas pēc Otrā pasaules kara (26% no kopējā mācību stundu skaita)

Temata saturs un tā īstenošana

Sasniedzamais rezultāts		
Zināšanas un izpratne par Eiropas un pasaules vēsturi	Pagātnes pētīšanas un interpretēšanas īpatnības	Sevis kā vēstures procesa dalībnieka apzināšanās
1. Zina divu politisko sistēmu pastāvēšanas būtiskākās iezīmes pēc Otrā pasaules kara.	8. Salīdzina dažādus vēstures periodus un dažādu valstu attīstību pēc izvirzītajiem kritērijiem, meklējot kopīgo un atšķirīgo.	15. Analizē vēstures notikumus no atsevišķa indivīda rīcības viedokļa, vērtējot indivīda lomu un ietekmi sabiedrībā aukstā kara laikā.
2. Zina svarīgākos notikumus aukstā kara periodā.	9. Spēj lietot zināšanas par notikumiem aukstā kara laikā, lai izprastu mūsdienu notikumus un spriestu par iespējamajām attīstības perspektīvām.	16. Ir pieredze analizēt vēsturiskas personas un indivīda sasniegumu un neveiksmju cēloņus, iedomājoties savu rīcību viņu vietā.
3. Nosaka un identificē aukstā kara perioda raksturīgākās garīgās un materiālās kultūras liecības.	10. Izprot, ka iemesls vēstures notikumu atšķirīgam vērtējumam un skaidrojumam var būt objektīvu vai subjektīvu iemeslu radīts vēsturiskās informācijas trūkums.	17. Apzinās, ka vēstures notikumu skaidrojums un izmantojums dažādām valstīm, etniskajām grupām un indivīdiem var atšķirties.
4. Izprot divu politisko sistēmu kopīgās un atšķirīgās iezīmes aukstā kara laikā.	11. Izmantojot dažādu veidu informācijas avotus, saskata 20. gadsimta notikumu izraisītās teritoriālās, ekonomiskās, nacionālās, reliģiskās un citas pārmaiņas.	18. Izprot vēstures notikumu skaidrojumu atšķirību iemeslus.
5. Atpazīst ievērojamākās vēsturiskās personas aukstā kara periodā.	12. Izprot Eiropas un pasaules tautu kultūru atšķirību vēsturiskos cēloņus.	19. Izprot, ka katra cilvēka dzīvesstāsts ir nozīmīgs vēstures avots.
6. Zina ievērojamāko vēsturisko personu veikumu aukstā kara periodā.	13. Skaidro, kāpēc vienā un tajā pašā laikā dažādās vietās notiek atšķirīgi vēstures notikumi.	
7. Izprot un lieto jēdzienu aukstais karš.	14. Atpazīst vēstures periodu kartoshēmā.	

5. temats. Eiropas integrācija (9% no kopējā mācību stundu skaita)

Temata saturs un tā īstenošana

Sasniedzamais rezultāts		
Zināšanas un izpratne par Eiropas un pasaules vēsturi	Pagātnes pētīšanas un interpretēšanas īpatnības	Sevis kā vēstures procesa dalībnieka apzināšanās
1. Zina būtiskākās pasaules globālās problēmas 20./21. gadsimta mijā.	9. Atbilstoši pētījuma tematam patstāvīgi izvēlas nepieciešamos informācijas resursus problēmjautājumu risināšanai.	16. Analizē mūsdienu vēstures notikumus no atsevišķa indivīda rīcības viedokļa.
2. Zina 20./21. gadsimta mijas svarīgākos notikumus.	10. Lieto zināšanas par notikumiem pagātnē, lai izprastu mūsdienu notikumus un spriestu par iespējamajām attīstības perspektīvām.	17. Ir pieredze analizēt vēsturiskas personas un indivīda rīcību, sasniegumus un neveiksmju cēloņus, izmantojot lomu spēles, diskusijas vai projektu metodi un iejūtoties vēsturiskas personas lomā.
3. Nosaka un identificē perioda raksturīgākās garīgās un materiālās kultūras liecības.	11. Izprot atšķirību starp progresu un pārmaiņām.	
4. Izprot Eiropas Savienības, NATO, UNESCO un citu starptautisko organizāciju darbības mērķus, principus un lomu mūsdienās.	12. Izprot pasaules un Eiropas kultūras, ekonomikas un politikas daudzveidību.	
5. Atpazīst mūsdienu ievērojamākās personas.	13. Skaidro daudzveidību kā atšķirīgu vēsturisko procesu rezultātu.	
6. Zina mūsdienu ievērojamāko personu veikumu.	14. Vērtē interneta kā informācijas nesēja sniegtās vēsturiskās informācijas ticamību.	
7. Izprot globalizāciju kā būtisku perioda pazīmi.	15. Lieto karti kā informācijas avotu pārmaiņu raksturošanai.	
8. Zina un lieto vēstures jēdzienu "integrācija".		

6. temats. Kultūras attīstības pamattendences mūsdienās (8% no kopējā mācību stundu skaita)

Temata saturs un tā īstenošana

Sasniedzamais rezultāts		
Zināšanas un izpratne par Eiropas un pasaules vēsturi	Pagātnes pētīšanas un interpretēšanas īpatnības	Sevis kā vēstures procesa dalībnieka apzināšanās
1. Izprot kultūras attīstības pamattendences mūsdienās.	6. Patstāvīgi prezentē pētījuma rezultātus, izvēloties nepieciešamos informācijas resursus.	13. Apzinās savas tiesības un iespējas patstāvīgi pētīt un argumentēti interpretēt pasaules vēstures notikumus.
2. Skaidro starptautisko organizāciju ietekmi uz kultūras procesu norisēm mūsdienās.	7. Lieto zināšanas par notikumiem pagātnē, lai izprastu mūsdienu notikumus un izdarītu secinājumus par iespējamajām attīstības perspektīvām.	14. Ar cieņu un saudzību izturas pret dažādu tautu kultūras un vēstures pieminekļiem, izprotot to nozīmi un vērtību savā un citu tautu dzīvē.
3. Nosaka un identificē mūsdienu perioda raksturīgākās garīgās un materiālās kultūras liecības.	8. Izprot Eiropas un pasaules kultūru daudzveidību, to pamatvērtības, salīdzinot un analizējot dažādu valstu un tautu kultūras, ekonomiskās, politiskās un mentālās atšķirības.	
4. Skaidro kultūras daudzveidības izpausmes mūsdienu pasaulē.	9. Izprot kā dažādi vēstures procesi mijiedarbojoties ir izveidojuši mūsdienu kultūru.	
5. Zina un lieto jēdzienu "multikulturālisms".	10. Raksturo kultūru mijiedarbību mūsdienās.	
	11. Raksturo jaunāko laiku vēstures perioda raksturīgākās iezīmes.	
	12. Skaidro būtiskās atšķirības starp vēstures periodiem.	

Mācību sasniegumu vērtēšanas formas un metodiskie paņēmieni

Īstenojot programmu, attiecībā uz vērtēšanu jāievēro Ministru kabineta noteikumos par valsts vispārējās vidējās izglītības standartu noteiktie skolēnu iegūtās vispārējās vidējās izglītības vērtēšanas pamatprincipi un kārtība.

Vērtēšanas organizētājs un vērtētājs:

- atbilstoši vērtēšanas mērķim izmanto diagnosticējošo, formatīvo un summatīvo vērtēšanu;
- izvēlas piemērotāko vērtēšanas vietu mācību procesā (ievadvērtēšana, kārtējā vērtēšana un nobeiguma vērtēšana);
- izmanto daudzveidīgas vērtēšanas formas un metodiskos paņēmienus;
- izvēlas vērtēšanas saturu atbilstoši mācību priekšmetā noteiktajam skolēna sasniedzamajam rezultātam;
- nosaka vērtēšanas kritērijus un izmanto pārbaudes darba mērķim atbilstošu vērtējuma atspoguļošanas veidu.

	Diagnosticējošā vērtēšana	Formatīvā vērtēšana	Summatīvā vērtēšana
Vērtēšanas uzdevumi	Noteikt skolēna iepriekš apgūtās zināšanas, prasmes un attieksmes mācību procesa plānošanai un uzlabošanai – turpmāko mācību mērķu precizēšanai, mācību uzdevumu izvēlei, satura sakārtošanai.	Dot iespēju skolēnam noteikt mācību sasniegumus attiecībā pret būtiskākajiem programmā formulētajiem sasniedzamajiem rezultātiem, lai tos uzlabotu. Veicināt skolēna atbildību un motivāciju, iesaistot viņus vērtēšanas procesā. Veicināt mācību procesa uzlabošanu.	Noteikt skolēna mācību sasniegumus, lai konstatētu apgūtās zināšanas, prasmes un attieksmes vērtējuma izlikšanai. Summatīvās vērtēšanas rezultātus var izmantot arī formatīviem mērķiem (informācijai par mācību mērķu un uzdevumu sasniegšanu, mācību procesā izmantoto metožu izvērtēšanai, lēmuma pieņemšanai par turpmāko darbu).
Vieta mācību procesā (norises laiks), biežums	Ievadvērtēšanu ieteicams veikt mācību kursa, mācību gada vai temata sākumā.	Kārtējo vērtēšanu veic mācību procesa laikā. Skolotājs to organizē pēc nepieciešamības.	Nobeiguma vērtēšanu veic katra temata noslēgumā, ja nepieciešams, apvienojot nelielus tematus vai apjomīgākos tematus sadalot sīkāk. Var izmantot mācību gada, izglītības pakāpes beigās.

	Diagnosticējošā vērtēšana	Formatīvā vērtēšana	Summatīvā vērtēšana
Vērtēšanas saturs	Saturu veido iepriekšējā mācību procesā apgūtās zināšanas, prasmes, attieksmes, kas būtiski nepieciešamas turpmākā mācību satura apguvē.	Saturu veido būtiskākie skolēnam sasniedzamie rezultāti (zināšanas, prasmes, attieksmes) temata apguves laikā.	Saturu veido skolēnam sasniedzamie rezultāti (zināšanas, prasmes, attieksmes) temata nobeigumā. Skolēnam iespējams savus mācību sasniegumus demonstrēt dažādos izziņas līmeņos.
Vērtēšanas formas	Izmantojamas daudzveidīgas vērtēšanas formas: mutvārdu, rakstiskas, praktisku prasmju, kombinētas; individuāla vai kolektīva snieguma; vērtēt iespējams gan ar objektīvi, gan subjektīvi vērtējamiem uzdevumiem.		
Vērtēšanas metodiskie paņēmieni	Novērošana, saruna, aptauja, tests u.tml.	Mācību rezultātu pārbaudīšanai galvenokārt izmanto tādas pašas metodes un paņēmienus kā mācību procesā. Novērošana, saruna, aptauja, darbs ar tekstu, vizualizēšana, eseja, referāts, diskusija, mājas darbs u.tml.	Rakstveida, mutvārdu vai kombinēts pārbaudes darbs, pētniecisks darbs, individuāls vai grupas projekts u.tml.
Vērtētājs	Skolotājs/skolēns atbilstoši izstrādātajiem vērtēšanas kritērijiem.	Skolotājs/skolēns atbilstoši izstrādātajiem vērtēšanas kritērijiem.	Skolotājs atbilstoši izstrādātajiem vērtēšanas kritērijiem.
Vērtēšanas kritēriji, to izveide	Kritēriji nepieciešami vērtējuma objektivitātes nodrošināšanai. Kritērijus izstrādā skolotājs atbilstoši izvēlētajām vērtēšanas formām un metodiskajiem paņēmieniem. Kritēriju izstrādāšanā var iesaistīt skolēnus, lai pilnveidotu vērtēšanas un pašnovērtēšanas prasmes. Skolotājs iepazīstina skolēnus ar vērtēšanas kārtību.		
Vērtējuma atspoguļošana	Vērtējums aprakstošs.	Vērtējums aprakstošs vai ieskaitīts/neieskaitīts.	Skolotājs vērtē 10 ballu skalā un to dokumentē.

Mācību satura apguvei izmantojamo mācību līdzekļu un metožu uzskaitījums

Mācību līdzekļi

1. Mācību literatūra

1.1. Izglītības un zinātnes ministrijas apstiprinātā mācību literatūra mācību priekšmetā "Pasaules vēsture" (publicēta internetā VISC mājaslapas sadaļā "Mācību literatūra");

1.2. papildu literatūra: skolēniem vai skolotājiem domātā mācību vai metodiskā literatūra, kuru nav apstiprinājusi Izglītības un zinātnes ministrija, bet kuru var izmantot kā papildu literatūru atsevišķu standartā noteikto pamatprasību apguvei vai mācību sasniegumu pārbaudei attiecīgajā mācību priekšmetā: uzdevumu krājumi, hrestomātijas, izdales materiāli u.tml.;

1.3. uzziņu literatūra: vārdnīcas, enciklopēdijas u.tml. izdevumi;

1.4. periodiskie izdevumi;

1.5. interneta resursi.

2. Uzskates un tehniskie līdzekļi, iekārtas

2.1. uzskates līdzekļi: plakāti, mākslas darbu reprodukcijas, attēli, videomateriāli ar mākslas filmām un citu informāciju, kurā ietverta vēstures mācībām noderīga informācija, audiovizuālie mācību līdzekļi u.tml.;

2.2. tehniskie līdzekļi un iekārtas: magnētiskā tāfele, interaktīvā tāfele, dators ar interneta pieslēgumu, projektors, televizors, kodoskops u.tml.

Mācību metodes

Nosauktajām mācību metodēm ir ieteikuma raksturs. Metožu izvēli nosaka mācību satura apguves mērķis un uzdevumi. Svarīga ir izvēlēto metožu daudzveidība, kas padara mācību procesu interesantāku gan skolotājiem, gan skolēniem, kuru mācīšanās stili ir atšķirīgi.

Metode	Skaidrojums	Piemērs
Citu skolēnu mācīšana	Viens no visefektīvākajiem mācīšanās veidiem ir mācīt kaut ko citiem. Skolēniem ne tikai pašiem jānoskaidro un jāsaprot, kas viņiem jā mācās, bet arī jāizvēlas visefektīvākais informācijas pasniegšanas vai apgūstamās iemaņas demonstrēšanas veids.	Skolēni sagatavo nodarbību, kurā, darbojoties ar vēstures kartēm, tiek iegūta izpratne par krusta karu norisēm Eiropā un Tuvajos Austrumos.
Darbs ar tekstu	Darbs ar rakstiskajiem vēstures vai citiem informācijas avotiem ir viens no informācijas iegūšanas veidiem. Skolotājs piedāvā tekstus lasīšanai vai ierakstītus tekstus audio un video kasetēs mācību uzdevumu veikšanai mācību stundā, mājās vai pašizglītībai. Skolēni iepazīstas ar tekstu un iegūst informāciju – veido jautājumus vai analizē, atbild uz jautājumiem atbilstoši mācību uzdevumam.	Izmantojot mācību grāmatu, skolēns raksturo pārmaiņas Vācijā pēc 1933. gada vēlēšanām.
Diskusija	Diskusija var tikt organizēta par jebkuru aktuālu vēstures jautājumu. Tā dod iespēju uzzināt skolēnu viedokļus un attieksmes pret dažādiem vēstures notikumiem, pārrunāt neskaidros jautājumus, kolektīvi analizēt vēstures materiālu. Skolēni diskutējot mācās izteikt savus uzskatus un argumentēt tos, kā arī aizstāvēt savu viedokli.	Skolēni diskutē par viduslaiku kultūras procesiem, aizstāvot savu viedokli par to attīstības raksturu.

Metode	Skaidrojums	Piemērs
Ekskursijas	Papildina mācību stundās apgūto vielu. Palīdz veidot saikni starp teoriju un praksi, vizualizē un emocionālizē vēstures saturu. Skolēni jāmotivē un jāsatgavo ekskursijai, vislabāk pirms tās uzdodot pašiem sagatavot informāciju un izpētīt apskatei paredzētos objektus. Daudzi muzeji piedāvā skolēniem domātas mācību ekskursijas un programmas.	Skolotājs organizē ekskursija uz aizvēstures pieminekli vai vietu, kas saistās ar aizvēstures perioda kultūras liecībām, lai attīstītu skolēnos izpratni, ka pret šiem objektiem jāizturas ar cieņu un saudzību.
Grupu darbs	Grupu darba nolūks ir aktivizēt skolēnus un veicināt pētniecisku mācīšanās veidu. Šādā veidā skolēni gūst priekšstatu par darbu komandā, mācās sadarboties un kopīgi uzņemties atbildību. Vēlams, lai grupu veidotu 4–6 skolēni. Veidojot grupu, ir jāņem vērā atlases kritēriji, kuru mērķis ir nodrošināt pozitīvu psiholoģisko klimatu grupā. Lai veicinātu darba produktivitāti, ir jānosaka laika limits, līdz kuram ir jābūt gataviem darba rezultātiem. Pēc darba prezentācijas, obligāts nosacījums ir objektīvs grupu darba rezultātu izvērtējums.	Grupu darba temats "Lielie ģeogrāfiskie atklājumi: ieguvumi un zaudējumi". Skolēni veido kolāžu un prezentē to improvizētā izstādē.
Intervija	Grupās vai atsevišķu dalībnieku diskusija jautājumu un atbilžu formā, kurā tiek dziļāk izpētīts temats, par kuru skolēni vai skolotājs nevēlas formālu skatījumu. Apgūstot jaunāko laiku vēsturi, iespējams neklātienē organizēt arī skolēnu vecāku un vecvecāku intervijas. Pievieno apgūstamajam vēstures materiālam personisku emocionālu attieksmi.	Skolēni intervē vecākos ģimenes locekļus par ikdienas dzīvi Padomju Savienībā.

Metode	Skaidrojums	Piemērs
Lomu spēles	Lomu spēle ļauj pārbaudīt skolēnu zināšanas kompleksā ar prasmēm, spējām un attieksmi, jo liek praksē lietot teorētiskās zināšanas. Lomu spēle attīsta skolēnos vēsturisko empātiju, izpratni par dažādiem cilvēku rīcības motivācijas, pasaules uzskata un uzvedības modeļiem pagātnē, labāk izprast indivīda lomu sarežģītās vēsturiskās situācijās. Lai sagatavotos lomu spēlei, nepieciešamas teorētiskās vēstures zināšanas un vēsturisko apstākļu izpratne. Jāpanāk, lai skolēni saprot, ka lomu spēles pamatā ir reāli, nevis izdomāti apstākļi un faktori, kas pagātnē ietekmējuši cilvēku izvēli. Vēlams, lai lomas grupas pēc laika pārdalītos citās grupās, tādējādi rastos iespēja pārstāvēt dažādus uzskatus, un savā starpā, spēlējot lomas, apmainīties ar viedokļiem.	Lomu spēles temats "Kārtu sabiedrība viduslaikos". Skolēni, izmantojot dažādus informācijas avotus, ir iepazinušies ar kārtu sabiedrību viduslaikos. Katrs skolēns izvēlas vienas kārtas pārstāvi. Iejūtoties šajās sociālajās lomās, tiek analizētas kārtu sabiedrības iezīmes.
Mācību filmas	Apvieno audiālo un vizuālo informāciju, rada emocionālu attieksmi pret apgūstamo materiālu. Skolotājam jau ātrāk jāiepazīstas ar demonstrēšanai paredzēto filmu, lai varētu paredzēt skolēnu reakciju un zinātu, kur to uz brīdi apturēt kāda uzdevuma veikšanai vai atbildēm uz jautājumiem.	Mākslas filmas "Zēns strīpainajā pidžamā" fragmenti, apgūstot jautājumus par holokaustu.
Pāru darbs	Pāru darba priekšrocība ir tā, ka tas ir daudz ātrāk veicams un daudz elastīgāks nekā grupu darbs, līdz ar to labi piemērots vienkāršu uzdevumu veikšanai. Tajā pašā laikā darbs pāri veicina sadarbības prasmes un ieklausīšanos otra viedoklī.	Tematu "Eiropas valstu saimnieciskā un politiskā attīstība jauno laiku otrajā pusē". Skolēni pāri, izmantojot dažādus informācijas avotus, tajā skaitā internetu, raksturo Eiropas un ASV notikumu savstarpējo saistību.

Metode	Skaidrojums	Piemērs
Pētījums	Skolēns vāc informāciju, analizē un secina. Pētījuma rezultātā tiek apkopota un atspoguļota jauna informācija atbilstoši noteiktiem kritērijiem.	Pētījuma temats "Kā cilvēks var ietekmēt notikumus totalitārā sabiedrībā?". Skolotājs lūdz skolēnus analizēt informāciju par indivīda lomu totalitārā sabiedrībā un atspoguļot to atbilstoši noteiktiem kritērijiem.
Prātavētra	Mācību procesā lietojama metode, lai ātri noskaidrotu skolēnu iepriekšējās sagatavotības līmeni, interešu loku, attieksmes pret vienu vai otru vēstures jautājumu. Skolotājs (vai skolēni) izvirza jautājumu vai problēmu vai iepazīstina ar tematu. Skolēni izsaka iespējamās atbildes, idejas, būtiskus vārdus, uzmanīgi klausoties, papildinot, bet nekommentējot un nevērtējot citu idejas.	Prātavētras temats "Lielie ģeogrāfiskie atklājumi un Eiropas valstu attīstība jauno laiku sākumā". Prātavētra tiek izmantota kā metode, lai noskaidrotu, kā skolēni ir izpratuši lielo ģeogrāfisko atklājumu sekas un to ietekmi uz Eiropas valstu attīstību, uzsākot temata "Eiropas valstu attīstība jauno laiku sākumā" apguvi.
Spēles	Spēles var izmantot saskarsmes prasmju izkopšanai. Skolotājs ir sagatavojis vai izmanto tematisku galda vai kustību spēli un pirms tās iepazīstina skolēnus ar noteikumiem. Skolēni iesaistās spēlē. Spēles sagatavošanu pēc skolotāja norādījumiem var veikt arī skolēni.	Spēles temats "Vikingi". Skolotājs pēc iepazīstināšanas ar vikingu vietu un lomu Eiropas vēsturē lūdz skolēnus pāros vai grupās sagatavot galda spēli "Vikingi". Skolēni izstrādā spēli, izmantojot dažādos informācijas resursos pieejamo informāciju, tajā skaitā kartes, un spēles noteikumus. Pēc spēļu izstrādes notiek improvizēts turnīrs.
Stāstījums (izklāsts, lekcija)	Skolotājs vai skolēns izklāsta saturu, kas var būt kādu ideju, viedokļu, faktu, teoriju vai notikumu izklāsts. Skolēni klausās, veido pierakstus atbilstoši uzdevumam, uzdod jautājumus.	Izklāsta temats "Sabiedrības un valstu ekonomiskās attīstības pamattendences jauno laiku beigās un jaunāko laiku sākumā".

Metode	Skaidrojums	Piemērs
Strukturēti rakstu darbi	Skolotājs aicina skolēnus pēc noteiktas struktūras veidot rakstu darbu (piemēram, argumentētu eseju, aprakstu) par noteiktu tematu. Skolēni individuāli raksta, ievērojot noteikto darba struktūru, izmantojot savas zināšanas un izsakot savas domas, attieksmi.	Apraksta temats "Sengrieķu zinātnes, kultūras un mākslas sasniegumi ir nozīmīgi".
Tiesas	Paredz argumentu izklāstīšanu "par" vai "pret" attiecībā uz kādu pretrunīgu vēstures jautājumu. Materiālu sagatavošanā un tiesas procesā advokātu, prokuroru, piesēdētāju, liecinieku un citās lomās jāiesaista visi skolēni.	Tiesa vēstures stundā "Totalitāro režīmu noziegumi".
Vizualizēšana	Vizualizēšana atvieglo informācijas uztveri un papildina to. Tā ir prasme atspoguļot iegūto un apkopoto informāciju. Skolotājs vai skolēni izmanto vai izveido patstāvīgi dažādus simboliskus uzskates līdzekļus – domu kartes, shēmas, diagrammas, tabulas, plānus, kartes, zīmējumus. (Simboliskie uzskates līdzekļi ir īstenības objektu attēli ar vārdu, simbolu un krāsu palīdzību.)	Skolēni veido sinhronās un hronoloģiskās tabulas par renesansi un reformāciju, apgūstot tematu "Renesanse, reformācija un lielie ģeogrāfiskie atklājumi".